БҮТҮН ӨЛКӘЛӘРИН ПРОЛЕТАРЛАРЫ, БИРЛӘШИН!

Азәрбајҹан КӘНЧЛӘРИ

Азәрбајчан ЛККИ МК-нын органы

1919-чу илдән чыхыр

«Азербайджан гянджляри»—орган ЦК ЛКСМ Азербайджана

№ 127 (6470) | Чәршәнбә, 25 октјабр 1961-чи ил | Гијмәти 2 гәпик

КӘНЧ ИСТЕ'ДАДЛАРА ДИГГӘТ ВӘ ГАЈҒЫ!

БӨЈҮК Вәтәнимизин пајтахты Москвада шанлы Коммунист партијасынын тарихи XXII гурултајында көзәл коммунизм чәмијјәтинин реал програмы мүәјјән едилир. Бу мүнасибәтлә, һәр бир совет вәтәндашынын гаршысында өз сәнәти илә әлагәдар чох мүһүм вәзифәләр дурур. Совет јазычыларыны, мүәллимләри, ата-аналары,—бир сөзлә кәнч нәслин тә'лим-тәрбијәси илә мәшғул оланлары дүшүндүрән ән мүһүм мәсәлә ушагларымызы коммунизм руһунда тәрбијәләндирмәк, онлары коммунизм чәмијјәтинин хошбәхт вәтәндашлары олмаға лајиг бир нәсил кими јетишдирмәкдир.

Азәрбајчан совет ушаг јазычылары сон илләрдә кәнч нәслин коммунист тәрбијәсинә хидмәт едән бир сыра әсәрләр јаратмышлар. Бунлардан көркәмли шаирләримиз Меһди Сејидзадә, Мирварид Дилбази, Һүсејн Аббасзадә, Тејмур Елчин, Ханымана Әлибәјли вә башгаларынын ше'р вә поемалары ушагларымыз тәрәфиндән севилә-севилә охунур. Бачарыглы драматургларымыздан Јусиф Әзимзадә, Һәсән Сејидбәјли, Мәммәдһүсејн Тәһмасиб вә башгаларынын сәһнә вә екран үчүн јаздыглары әсәрләр кәнч тамашачыларын рәғбәтини газанмышдыр. Нәср саһәсиндә көркәмли јазычыларымыздан Гылман Мусајевин кичик һекајәләри вә халгымызын өз азадлыг вә сәадәти уғрунда апардығы ингилаби мүбаризәни бачарыг вә мәһарәтлә әкс етдирән бөјүк һәчмли әсәрләри диггәти чәлб едир. Тәчрүбәли насир Ејнулла Ағајевин Азәрбајчанда фәһлә синфинин ингилаби мүбаризәси вә бу мүбаризәдә ушагларын, һабелә кәнчләрин иштиракыны көстәрән һекајәләри дә ушаг нәсримизин сон илләрдәки наилијјәти кими јүксәк гијмәтләндирилмәлидир.

Насирләримиздән Әләвијјә Бабајеванын «Пајызда» адлы китабына дахил олан һекајәләр, Халидә Һәсилованын «Улдузлу пајаг» китабы, Һәбибә Зејналованын «Хорузун неча рәнки вар» китабындакы һекајәләр ушагларымызын һәјатыны, онларын мараг вә арзуларыны, зәһмәтә, тәбиәтә рәғбәт вә мәһәббәтләрини тәсвир вә тәшвиг едирләр.

Биз ушагларымыз вә кәнчләримиз үчүн елә әсәрләр јазыб јаратмалыјыг ки, бунлар бөјүмәкдә олан јенијетмәләри харигәләр јарадан совет адамларынын, заманәмизин гәһрәманларынын, шанлы мајакларымызын мисилсиз шүчаәти илә јахындан таныш етсин, бу әсәрләр зәһмәт гәһрәманларыны ушагларымыза севдирсин, онларын өзләрини дә белә гәһрәманлыг харигәләри көстәрмәјә руһландырсын.

Белә әсәрләр, шүбһәсиз, мөвзуча рәнкарәнк, мәзмунча долғун, мараглы, бәдии кејфијјәтчә јүксәк сәнәткарлыгла јазылмалыдыр. Бизим әсәрләрин гәһрәманлары да бүтүн дүнјанын ушаглары тәрәфиндән севилән Буратино кими, Чиполлино кими, доктор Ајболит кими, нәһајәт, бизим өз халг дастанларымызын вә классик әдәбијјатымызын гәһрәманлары — короғлулар, фәрһадлар кими дилләр әзбәри олмалыдыр. Бу иш, әлбәттә, шәрәфли олдуғу гәдәр дә чәтиндир, амма биз буна наил олмалыјыг, чүнки буну биздән һәјат тәләб едир, халг тәләб едир, ушагларымызын сәадәти тәләб едир.

Азәрбајчан совет ушаг әдәбијјатынын сон илләрдә, хүсусән нәср саһәсиндә наилијјәтләрини көздән кечирдикдә бир һадисәни бөјүк фәрәһ вә севинчлә гејд етмәлијик. Бу севиндиричи һадисә исте'дадлы кәнчлијин ушаг әдәбијјатына бөјүк бир рәғбәт вә мәһәббәтлә кәлмәсидир. Сон бир-ики илдә кәнч јазычыларын нәшријјатларымыз тәрәфиндән бурахылан китабларыны, ушаг мәтбуатынын сәһифәләриндә чап едилмиш һекајәләрини көздән кечирдикдә, адам доғрудан да фәрәһләнир.

Бүтүн бу әсәрләрин һамысы һаггында кичик бир мәгаләдә әтрафлы данышмаг мүмкүн олмадығындан онлардан јалныз бә'зиләри һаггында үмуми мә'лумат вермәклә кифајәтләнәчәјәм.

Нәриман Сүлејмановун «Балача атлы» китабына дахил олан һекајәләр кәнд ушагларынын һәјатындан, онларын зәһмәт вә мәишәтиндән бәһс едир. Һачыаға Чүмшүдовун «Балача гарангуш» китабындакы һекајәләр вә мәчмуәләрдә чыхмыш саир һекајәләри азјашлыларын аиләдәки һәјатыны, онларын јашларына ујғун зәһмәт вә мәшғулијјәтләринин тәсвир едир. Иса Һүмматовун «Атанын һәсрәти» китабындакы һекајәләри кәнддә ингилаби һәрәкатдан тутмуш, ушаг вә кәнчләрин кәнд һәјатында вә тәсәррүфатда фајдалы ишләринә гәдәр мүхтәлиф мөвзулары әһатә едир. Телман Гарабағлынын «Фәризәнин севинчи», Һачы Ағајевин «Бир сәбәт үзүм», Һүсејн Ибраһимовун «Зәрифәнин чичәкләри», Һәсән Меһдијевин «Овчу Сәмәндәрин һекајәләри» китаблары да ушаглар үчүн мараглы вә фајдалы мөвзулара һәср едилмишдир. Намиг Абдуллајевин елми-фантастик жанрда јаздығы «Сеһирли оғлан» адлы китабындакы хырда һекајәләр бу саһәдә кәнч мүәллифин илк тәчрүбәси олмаг е'тибары илә мараглыдыр. Фируддин Ағајевин јаралы ингилабчыны хилас едән ушаг һаггындакы «Гајыг дәнизә чыхыр», бөјүк Ленинин чанлы портретини јарадан кәнч рәссам һаггында «Даим бизимләдир», сәрһәд позаны тутан гочаг мәктәбли һаггында јаздығы «Намә'лум шәхс» адлы һекајәләри дә диггәти чәлб едир.

Бунлардан башга, дөври ушаг мәтбуатымызын сәһифәләриндә Ә. Һачыјев, Јасинзадә, Ә. Әмраһов, Р. Әзимова, Күлһүсејн Һүсејноглу, М. Һәсәнова, Ч. Әләкбәрзадә, А. Рәһимов, Б. Һәсәнов, Н. Әләкбәрова, Е. Көзәлова, К. Меһдијев, М. Гасымов, С. Әлијева, М. Рәһимова вә бир чох башга исте'дадлы кәнчләрин мараглы һекајәләри чап олунмушдур. Әлбәттә, бу кәнч мүәллифләрин әсәрләри һамысы ејни сәвијјәдә вә һамысы бизим бу күнки тәләбатымызы ејни дәрәчәдә өдәјән әсәрләр дејилдир, әксинә, тәбии олараг бу илк гәләм тәчрүбәләри ичәрисиндә нөгсанлы әсәрләр дә чохдур. Лакин бурада әламәтдар олан ән мүһүм чәһәт будур ки, кәнч исте'дадлар арасында ушаг әдәбијјатына бөјүк мараг вә һәвәс вар. Бу марагы вә мејли, бу чошғун һәвәси дүзкүн истигамәтә јөнәлтмәк, онларын инкишафына вә камил јазычы кими јетишмәләринә көмәк етмәк лазымдыр.

Лакин тәәссүфлә гејд етмәк лазымдыр ки, нә Азәрбајчан Совет Јазычылары Иттифагында, нә нәшријјатларымызда, нә дә редаксијаларда ушаг әдәбијјаты саһәсинә кәлән кәнчләрин әсәрләри илә мүнтәзәм сурәтдә мәшғул олан, онлара лазыми көстәриш верә билән тәчрүбәли јазычы вә редакторлардан ибарәт мәсләһәтчиләр һәләлик јохдур. Азәрбајчан Совет Јазычылары Иттифагынын ушаг әдәбијјаты бөлмәси дә белә кәнчләрлә мәшғул олмур.

Кәнч исте'дадларын гајғы вә мәһәббәтлә тәрбијәләнмәси бизим әдәбијјатымызын бу саһәсинин инкишафы үчүн сон дәрәчә әһәмијјәтли олдуғундан әлагәдар тәшкилатлар, биринчи нөвбәдә Азәрбајчан Совет Јазычылары Иттифагы, Ушаг вә Кәнчләр Әдәбијјаты Нәшријјаты бу ишлә чидди сурәтдә мәшғул олмалы, кәнч исте'дадларын инкишафы саһәсиндә өһдәләринә дүшән вәзифәни јеринә јетирмәјә чалышмалыдырлар.

М. РЗАГУЛУЗАДӘ.

Ушаг әдәбијјатына һәср олунмуш мүшавирә

Дүнән Азәрбајчан Совет Јазычылары Иттифагы «Кәнч нәслин коммунист тәрбијәсиндә ушаг әдәбијјатынын ролу» мөвзусунда мүшавирә кечирмишдир. Мүшавирәдә поезија һаггында Тејмур Елчин, нәср һаггында Микајыл Рзагулузадә, драматуркија һаггында Меһди Сејидзадә јолдашлар мә'рузә етмишләр. Онлар ушаг әдәбијјатынын бу күнкү вәзијјәти, онун инкишаф јоллары вә кәләчәк перспективләри һаггында әтрафлы мә'лумат вермишләр. Мә'рузәләрдән сонра чыхышлар олмушдур.

Һамид Гасымзадә, Әшрәф Һачыјев, Сабир Мәммәдзадә, халг јазычысы Сүлејман Рәһимов, Кәләнтәр Кәләнтәрли, Фируддин Ағајев, Һикмәт Зија, Әкбәр Ағајев, Камил Меһдијев, Чамал Әһмәдов, халг шаири Рәсул Рза чыхыш едәрәк ушаг әдәбијјатынын кејфијјәтли, мөвзу чәһәтдән рәнкарәнк вә һәјатла бағлы олмасы барәдә данышмышлар. Онлар гејд етмишләр ки, ушаг әдәбијјаты коммунизмдә јашајачаг нәслин тәрбијәси илә мәшғулдур. Она көрә дә бу мәсәләјә чидди јанашмаг вә ушаг әдәбијјатында јаранан әсәрләрә, онларын мүәллифләринә диггәти артырмаг лазымдыр. Мүшавирә һаггында әтрафлы мә'лумат гәзетимизин кәлән нөмрәсиндә дәрч едиләчәкдир.